

kn.remissvar@regeringskansliet.se
kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar över promemoria om tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område, KN2025/00591

Nedan följer remissvar från Länsstyrelsen Västernorrland. Vårt svar fokuserar främst på promemorians förslag om att en Statlig myndighet ska kunna ta över tillsynsuppdrag från en kommun. Våra svar i den delen behandlas under en särskild rubrik nedan. För övriga delförslag lämnas endast en kortfattad kommentar.

Våra kommentarer i korthet

1. Överlåtelse av tillsynsansvar

Länsstyrelsen instämmer med förslaget, dock med vissa reservationer. Se nästa rubrik.

2. Överenskommelse om EU:s marknadskontrollförordning

Inga kommentarer.

3. Reglering av kommuners tillsyn

Länsstyrelsen instämmer med förslaget.

4. Kostnadsfria prover

Länsstyrelsen har inget att invända mot förslaget. Möjligheten att begära kostnadsfria prover av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor kunde i vissa fall vara till hjälp vid tillsyn av vattenskyddsområden.

Särskilt om överlåtelse och övertagande av tillsynsansvar

Länsstyrelsen Västernorrland ställer sig bakom förslaget

Vi ser positivt på förslagets syfte; att skapa möjlighet till mer flexibel och ändamålsenlig fördelning av tillsyns- och kontrollansvar mellan statliga och kommunala myndigheter. Bland annat ser vi att det finns ett antal C-verksamheter som ligger i anslutning till A- och B-verksamheter. På dessa anläggningar skulle man kunna spara resurser på att endast ha en tillsynsmyndighet. Till exempel skulle en inspektör då kunna inspektera hela anläggningen på ett besök i stället för, som idag, två.

Det finns också ärendetyper där kommunerna inte mår med och en möjlighet att överlåta tillsynsuppgifter till Länsstyrelserna skulle i dessa fall kunna förbättra tillsynen.

Ett underliggande problem är att systemet med avgiftsfinansiering inte fungerar fullt ut. Huvudprincipen är att tillsynen ska finansieras av tillsynsavgifter men i praktiken räcker inte de avgifter som kommer in för att täcka tillsynsmyndighetens kostnader. För länsstyrelsernas del är avgifterna därtill endast indirekt fördelade via de anslag som kommer från regeringen. En länsstyrelse som tar över ett tillsynsobjekt kan endast få tackning för det genom att regeringen bevilja extra anslag för det objektet. Detta gör finansieringen för länsstyrelsens del snårig och oförutsägbar. Det finns därför en uppfattning bland tillsynsmyndigheter att man "inte har råd" att ta sig an nya tillsynsobjekt. Det innebär att kommunerna generellt är skeptiska till att ta över nya tillsynsobjekt och att länsstyrelserna är restriktiva att återta objekt även där det uppdagas brister i kommunens tillsyn. För att verkligen uppmuntra till en mer ändamålsenlig fördelning behöver finansieringen lösas på ett sådant sätt att tillsynsmyndigheterna inte upplever att det är en börda att ta på sig nya tillsynsuppgifter.

Vi ser dock att en möjlighet att överlåta tillsyn i båda riktningarna i viss mån skulle kunna öppna upp samtalet med kommunerna i detta avseende. Om Länsstyrelsen har en möjlighet att överta kommunens objekt och det finns sådana objekt som är lämpliga att överta innebär det ett givande och tagande där båda parter kan känna att de vinner något på överenskommelsen.

Sammanfattningsvis instämmer vi i förslaget men det återstår att se om det går att uppnå någon mer effektiv fördelning av tillsynsansvaret innan finansieringsfrågan hanterats.

Länsstyrelsen Västernorrland har följande invändning

Vi avstyrker en möjlighet för kommunen begära överprövning hos regeringen om länsstyrelsen vill återlämna ett övertaget tillsynsobjekt. Det skulle innebära en risk för länsstyrelsen att regeringen inte medger att en uppgift som tagits över får återlämnas. En tillsynsmyndighet kommer troligen att tänka en extra gång innan den över en tillsynsuppgift som den riskerar att bli fast med. Någon motsvarande överklaganderätt finns inte för länsstyrelsen om kommunen vill lämna tillbaka en överlåten tillsyn. Vi föreslår att Länsstyrelsen får motsvarande rätt som kommunerna att ensidigt återlämna övertagna objekt.

Om det ändå ska vara en regeringsprövning bör det klargöras på vilka grunder en sådan prövning ska göras.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med miljöjurist Michael Westin som föredragande. I den slutliga handläggningen har också vattenskyddshandläggare Aude Vincent och utvecklare folkhälsa Catrin Hall deltagit.